

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka, Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **C. I. C.**, zastoupeného advokátkou Mgr. Markétou Humlovou, se sídlem Jeseniova 1151/55, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. 1. 2008, č. j. 29 Az 53/2007 - 30,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. 1. 2008, č. j. 29 Az 53/2007 - 30, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 31. 7. 2007, č. j. OAM-1-124/VL-10-VL02-2007, Ministerstvo vnitra (dále jen „žalovaný“) neudělilo žalobci (dále jen „stěžovatel“) mezinárodní ochranu pro nesplnění podmínek podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

Stěžovatel proti rozhodnutí žalovaného podal žalobu, kterou Krajský soud v Hradci Králové zamítl podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), rozsudkem ze dne 28. 1. 2008.

Rozsudek stěžovatel napadá kasační stížností, a to z důvodů obsažených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., když namítá, že krajský soud nesprávně posoudil právní

otázku pronásledování ve smyslu § 2 odst. 8 zákona o azylu a důvodů pro udělení azylu; že skutková podstata, z níž žalovaný vycházel, nemá oporu ve spise a soud, který ve věci rozhodoval, proto měl napadené rozhodnutí žalovaného zrušit; a že rozhodnutí krajského soudu trpí nepřezkoumatelností pramenící z neodůvodněného závěru o neexistenci důvodu pro udělení doplňkové ochrany.

Stěžovatel trvá na tom, že byl pronásledován za uplatnění svých politických práv a svobod, konkrétně za uplatnění práva na informace, tedy politického práva ve smyslu článku 17 Listiny základních práv a svobod, o uvěznění jeho bratra, uvězněného bez soudu pro uplatňování jeho politických práv a svobod souvisejících s jeho členstvím ve FNLA. Stěžovatel požádal o tuto informaci různé státní orgány včetně náměstka ministra vnitra a byl v důsledku toho sledován Státní bezpečnostní službou a státní policií, a to doma i v zaměstnání, byl mu zabaven počítač a byl zejména na dva dny zatčen a zadržován policií, kterou byl také ponižován a bit. Toto své pronásledování připisuje jednak své žádosti o informace a jednak tomu, že z jeho počítače bylo snadno seznatelné, že shromažďoval důkazy o nezákonném věznění pro politické názory pro účely sepsání článku. Mělo tak u něho být žalovaným shledáno pronásledování ve smyslu § 2 odst. 8 zákona o azylu, a to pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 písm. b) téhož zákona, když sice své politické přesvědčení nedával najevo ze strachu před tím, že by sdílel osud svého bratra, nicméně státní orgány jeho země původu je u něho zřejmě předpokládaly, ostatně stejně jako v jiných nedemokratických režimech je i v Angole perzekvována pro politické názory jednoho člena obvykle celá rodina.

Dále protestuje proti nesprávnému posouzení právní otázky existence důvodů pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, když mu v případě návratu hrozí vážná újma v podobě mučení, nelidského, či ponižujícího zacházení a trestání. Tuto obavu dokládá svými předchozími zkušenostmi, tedy tím, že když byl pro uplatňování politických práv zadržen na dva dny policií, bylo s ním zacházeno ponižujícím způsobem, konkrétně byl nucen sloužit policistům, mýt toalety a poté, co odmítl vykoupat velitelova psa, byl surově zbit obušky, při bití upadl a rozsekl si čelo. Navíc mu bylo vyhrožováno, že pokud nepřestane pátrat po svém bratrovi, dopadne stejně jako on. Neshledání důvodů pro neudělení doplňkové ochrany navíc nebylo nijak odůvodněno, což založilo také nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí.

Za rozporné se spisem pak označuje tvrzení, že jím popisované skutečnosti a obavy jsou účelové a k jejich uplatnění jej vedla snaha o legalizaci dalšího pobytu, ostatně žalovaný tuto svou domněnku nijak neprokázal. Stěžovatel samozřejmě také nemá k prokázání svých tvrzení žádný protokol o zadržení policií, bití či ponižujicím zacházení či potvrzení o zabavení počítače. Nadto upozorňuje na rozpor takového požadavku po důkazech s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu, z níž zmiňuje rozsudek sp. zn. 6 Azs 235/2004, ze dne 21. 12. 2005. Upozorňuje i na to, že neměl jiný důvod odejít ze země původu, neboť je mu padesát let, čili příliš na to, aby začínal nový život v nové zemi, když v zemi původu má rodinu, ekonomické zajištění, dvě zaměstnání a rozestavěný byt. V rozporu se spisy je i tvrzení žalovaného, že vycestoval legálně, když ve skutečnosti vycestoval přes Zair v místě a čase, kdy hraniční kontroly neprobíhají, neboť legální vycestování by mu umožněno nebylo.

Stěžovatel přitom upozorňuje na nezbytnost toho, aby se Nejvyšší správní soud vyjádřil k některým právním otázkám, jež dosud nebyly řešeny jeho judikaturou, zejména k otázce podřaditelnosti stíhání za politické názory stěžovatelem neprojevované, ale předpokládané u něj orgány země původu a zjistitelné ze zabaveného počítače, pod pojem pronásledování pro zastávání určitých politických názorů; a k otázce podřaditelnosti pronásledování celé rodiny pro jednání jednoho člena pod pojem odůvodněného strachu z pronásledování.

Z těchto důvodů žádá, aby byla jeho kasační stížnost shledána přijatelnou a napadený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové byl zrušen a věc mu vrácena k dalšímu řízení. Před tím, než mu byla soudem ustanovena právní zástupkyně, žádal také o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti pouze uvádí, že v průběhu řízení přezkoumal všechny stěžovatelem uváděné skutečnosti a dospěl k závěru, že jeho případ nelze podřadit důvodům udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Neshledal ani žádný zvláštního zřetele hodný důvod ve smyslu § 14 zákona ani hrozbu vážné újmy podle jeho § 14a. Své závěry řádně odůvodnil a podložil důkazním materiálem, přičemž s jeho závěry se ztotožnil i krajský soud. Stěžovatelovy námitky byly v průběhu řízení vyvráceny a jeho snaha o legalizaci pobytu, stejně jako bezproblémové opuštění země původu, bylo prokázáno. Konečně žalovaný shledává, že je kasační stížnost nepřijatelná, neboť bohatá a vnitřně nerozporná judikatura zdejšího soudu, kterou uvádí, řeší problematiku legalizace pobytu na území ČR prostřednictvím řízení o udělení mezinárodní ochrany, stejně jako situaci žadatele o mezinárodní ochranu, který o její udělení požádal až po delší době nelegálního pobytu na území ČR.

Vzhledem k tomu, že rozhodnutí krajského soudu bylo vydáno po nabytí účinnosti zákona č. 350/2005 Sb. (tj. po 13. 10. 2005), postupoval zdejší soud již podle s. ř. s. ve znění novelizovaném uvedeným zákonem. Nejvyšší správní soud se proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval nejprve otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele a je tedy přijatelná. Nejvyšší správní soud se vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu podrobně věnoval např. ve svých usneseních ze dne 26. 4. 2006, sp. zn. 1 Azs 13/2006, (publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS), kde dospěl k závěru, že o přijatelnou kasační stížnost se prakticky může jednat mimo jiné tehdy, pokud se dotýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. Tak tomu bylo i v daném případě, neboť část stěžovatelem uplatněného důvodu kasační stížnosti, tedy posouzení jím nadnesených aspektů tvrzeného pronásledování pro zastávání politických názorů připisovaných orgány země původu, nebyla dosud řešena judikaturou Nejvyššího správního soudu.

V souzené věci Nejvyšší správní soud z předmětného správního spisu především zjistil, že řízení o udělení azylu bylo zahájeno dne 12. 2. 2007 na základě žádosti, v níž bylo jako důvod žádosti o azyl uvedeno, že v letech 1986 až 1998 studoval v ČR na vysoké škole, poté se vrátil do Angoly. V únoru 2005 byl jeho bratr F. zatčen a uvězněn bez soudu. Stěžovatel začal zjišťovat, kde je vězněn, navštívil asi pět věznic a obrátil se i na policii, ale nenašel ho. V květnu 2006 k němu domů přišli pracovníci Státní bezpečnostní služby, provedli u něj domovní prohlídku a zatkli jej. Na stanici jej bezdůvodně drželi dva

dny, aniž by mu řekli, z čeho je obviněn. Ponižovali jej, musel uklízet toalety a poté, co odmítl umýt psa velitele policie, byl fyzicky napaden. Po dvou dnech jej pustili s výstrahou, aby si dával pozor, jinak dopadne stejně jako bratr. Na postup policie si nestěžoval, neboť věděl, že by to bylo zbytečné. V Angole měl sice dobré zaměstnání a dostatek peněz a ekonomicky mu nic nechybělo, ale bál se dalších represí ze strany Státní bezpečnostní služby, bál se o život a necítil se bezpečný, proto z Angoly odcestoval do ČR, a to s platným cestovním pasem, ale bez víza. Proto odjel automobilem do Zairu, poté letecky do Bulharska a dodávkou přes Srbsko, Maďarsko a Slovensko až do ČR. Do ČR vstoupil ilegálně v listopadu 2006, od té doby zde žil v Praze v nočních barech nebo na kolejích, poté na radu známého navštívil Středisko pro uprchlíky, kde mu poradili odjet do azylového tábora ve Vyšních Lhotách a požádat o mezinárodní ochranu.

Totéž vyplývá i z protokolu o pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 6. 4. 2007, jenž byl veden v českém jazyce. V tomto pohovoru také podrobně popsal svůj způsob příjezdu do ČR se zdůrazněním, že nežádal o vízum na českém velvyslanectví v obavě, že by se o tom angolská policie mohla dozvědět. Do Zairu pak přejel bez problémů, neboť se cestou auta nijak nekontrolují. Pas sice ztratil v lednu 2006, poté požádal o nový, který mu byl vydán, a navíc mezitím našel ve ztrátách a nálezech svůj starý pas, který odevzdal, když mu chtěli cestovní pas zabavit při domovní prohlídce. Popsal také, že kromě domovní prohlídky se na něj policie informovala také v jeho zaměstnání, tedy v základní škole, kde učil. Při domovní prohlídce v květnu 2006 mu také zabavili osobní počítač, kde si psal svůj deník a měl tam informace o tom, jak hledal svého bratra. Chtěl je publikovat pod titulem „Ta naše demokracie je dobrá, ale když...“ Po domovní prohlídce byl zadržen a dva dny ho drželi na policii. Když se ptal po důvodu, policisté mu nic neřekli, pouze odpověděli, že kdyby jeho bratr „neotvíral hubu jako ryba, žádný rybář by ho nechytil.“ Popsal také znovu své ponižování i to, že když byl bit pro odmítnutí umýt velitelova psa, upadl a pořezal se nad levým obočím, neboť tam bylo sklo. Kvůli jeho krvácení zavolali pohotovost, jí ale ze strachu před přítomnými policisty řekl, že upadl, když čistil okna. Pobyt ve vězení pro něj byl šokující. Po propuštění, při kterém ho policisté varovali, aby neotravoval, jinak skončí jako jeho bratr, se sice nic nedělo, ale v červnu 2006 k němu opět přijeli policisté domů a ptali se ho, zda má již dokončenou knížku. Krom toho mu položili několik nezásadních otázek, například na fotbal, neboť se právě hrálo mistrovství světa. Pak zase přijeli k němu do školy a stěžovatel si uvědomil, že po prožitých událostech už pro něj Angola přestává být „alma mater“. Proto opustil svou dobrou práci, příbuzné, rozestavěný byt a odjel do ČR z obav o život. Jeho bratr je stále zavřený. Do Angoly by se stěžovatel vrátil jedině, kdyby se jeho bratr dostal na svobodu, jinak kdyby přijel do Angoly, nepřestal by bratra hledat a skončil by patrně stejně jako on. Při pohovoru stěžovatel zaměnil měsíc bratrova zatčení, což vysvětlil tím, že si plete leden a únor, stejně jako červen a červenec. Jeho bratr byl zatčen pro své členství v opoziční straně FNLA (Frente Nacional para a Libertação de Angola) a také proto, že své názory říkal otevřeně, když na jednom shromáždění například údajně řekl, že vláda jsou zabijáci občanů.

Žalovaný se rozhodl stěžovateli mezinárodní ochranu neudělit svým výše označeným rozhodnutím ze dne 31. 7. 2007. Při posuzování situace v zemi původu vyšel žalovaný z Informace Ministerstva vnitra Spojeného království z 30. 1. 2006, ze Zprávy Nadace Friedricha Eberta nazvané Politické strany a politické systémy z června 2005 a

z informací Ministerstva zahraničních věcí, Úřadu vysokého komisaře pro uprchlíky (UNHCR) a České tiskové kanceláře. Na základě informací od stěžovatele žalovaný shledal, že u něj nejsou splněny podmínky pro poskytnutí azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť ve své vlasti neuplatňoval svá politická práva, ani z průběhu řízení nevyplývá, že by se jakkoli politicky angažoval. Zároveň neshledal, že by stěžovateli hrozilo pronásledování z některého z taxativně vymezených důvodů ve smyslu písm. b) téhož ustanovení, když jeho obavy z jednání policejních složek neměly žádnou spojitost s jeho rasou, náboženstvím, národností, příslušností k určité sociální skupině či se zastáváním určitých politických názorů. Zadržení popisované stěžovatelem nesouviselo s žádným z důvodů taxativně vyjmenovaných v § 12 písm. b) zákona o azylu, nýbrž s členstvím jeho bratra ve straně FNLA, jakkoli se stěžovatel snažil žalovanému naznačit politický podtext i ve svém případě. Z toho, že jej policisté upozornili, aby byl v klidu, ovšem nevyplývají žádné skutečnosti, které by naznačovaly, že je pronásledován z důvodů vymezených v § 12 písm. b) zákona o azylu. Nad tento rámec žalovaný uvedl, že z dostupných informací zjistil, že FNLA je jednou z běžných politických stran podílejících se na obnově Angoly a má podíl na vládní moci i na úrovni náměstků některých ministrů, takže je nepravděpodobné, že by stěžovatel měl problémy právě pro bratrovo členství v této straně, spíše bylo jeho zdržení excesem jednotlivých policistů vedeným snahou, aby je neobtěžoval. Stěžovatel také neuvedl žádnou konkrétní skutečnost, jež by zakládala důvod se domnívat, že mu nebezpečí skutečně hrozí. Žalovaný upozornil i na to, že stěžovatel delší dobu před svým posledním odjezdem z Angoly neměl žádné konkrétní potíže, po celou dobu pracoval, zabezpečoval své děti a chystal se k odjezdu, ve kterém mu nebylo nijak bráněno. Konečně pak žalovaný vyšel z toho, že v ČR pobýval stěžovatel tři měsíce nelegálně, takže o azyl požádal v únoru 2006 ve snaze legalizovat svůj pobyt zde. Takový postup je však obcházením zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, přičemž podle rozsudku zdejšího soudu ze dne 9. 2. 2006, sp. zn. 2 Azs 137/2005, je potřeba o azyl žádat bezprostředně poté, co k tomu má cizinec příležitost. Jestliže naopak stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu až po poměrně dlouhé době strávené v ČR, jedná se přinejmenším o nepřímý důkaz toho, že situaci ve své domovské zemi nepociťoval natolik palčivě, neboť jinak by se snažil vyhledat pomoc neprodleně. Žalovaný dále neshledal důvody k udělení azylu za účelem sloučení rodiny, ani humanitárního azylu podle ustanovení § 13 a § 14 zákona o azylu. Neshledal ani vážnou újmu, jež by odůvodnila poskytnutí doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, když stěžovateli nehrozil trest smrti, který byl v Angole zrušen v roce 1992, a jeho obavy z opakování problémů s policií označil za neodůvodněné a čistě hypotetické, když policie pouze považovala jeho snahu patrně za obtěžování. Ozbrojený konflikt trvající v Angole 27 let již v roce 2002 skončil a jak plyne ze stanoviska UNHCR, ani tato organizace se již nestaví proti návratu odmítnutých žadatelů o azyl do Angoly. Stěžovateli tudíž nehrozí mučení, nelidské či ponižující zacházení či trest a Angola se nenachází ve válečném stavu ani ve stavu takového konfliktu, který by splňoval podmínky § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Nesplňoval přitom ani důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu.

Proti tomuto zamítavému rozhodnutí podal stěžovatel žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové. Zde vytkl žalovanému, že nepostupoval tak, aby byl zjištěn skutkový stav, o němž nejsou žádné pochybnosti.Trval na tom, že pronásledování, jemuž byl v zemi původu vystaven, souviselo se zastáváním politických názorů, proti nimž angolské policejní složky vystupují. Není přitom podstatné, že tyto názory prezentoval zejména

jeho bratr, neboť vystaven pronásledování byl pro tyto postoje i on. Byl tudíž pronásledován policejními složkami pro zastávání politických názorů. Za formalistický označil přístup žalovaného, jenž požadoval, aby osoba pronásledovaná pro zastávání politických názorů tyto názory skutečně zastávala. Stěžovatel upozornil na to, že na takovém základě by bylo vyloučeno pokládat za pronásledovanou tu osobu, která je zjevně a prokazatelně pronásledována pro svou rasu či národnost za situace, kdy pronásledovatelé jednají v omylu, neboť osoba k dané národnosti či rase ve skutečnosti nepatří. Žalovaný by tedy měl vždy zhodnotit situaci určité osoby a zvážit relevantní okolnosti a na jejich základě s citem pro situaci a postavení osoby rozhodnout.

O této žalobě rozhodl krajský soud svým shora označeným rozsudkem, kterým tuto žalobu zamítl jako nedůvodnou. Zde nejprve v rozsahu čtyř stránek rekapituloval argumentaci obou stran vyplývající z jejich písemných podání i z ústního jednání, obsah správního spisu a obsah zákonné úpravy a na jedné straně pak uvedl důvody zamítnutí žaloby. Je opřel o konstatování, že uvedená ustanovení zákona jsou taxativního charakteru a řeší pouze zde upravené situace, v ostatním žalovaný správně odkázal na zákon o pobytu cizinců. S tvrzeními stěžovatele se žalovaný vypořádal podle krajského soudu dostatečně. Zadržení policií na dobu dvou dnů ani návštěvy policie na pracovišti stěžovatele nelze hodnotit jako azylově relevantní pronásledování. Intenzitu pronásledování tak krajský soud ve stěžovatelově příběhu zcela postrádal. Stěžovatel v zemi původu ostatně neuplatňoval politická práva či svobody a nelze ani shledat, že by byl pronásledován z pětice azylově relevantních důvodů. Žalovaný dostatečně odůvodnil i současné postavení politické strany, jejímž byl stěžovatelův bratr členem. Žalovaný navíc odkázal i na judikaturu Nejvyššího správního soudu, což krajský soud schválil. Ani podle krajského soudu pak na stěžovatele nebylo možno vztáhnout § 13 zákona o azylu, ani nebyl patrný žádný důvod pro udělení doplňkové ochrany, přičemž nebyla shledána hrozba vážné újmy, s níž se žalovaný vypořádal vyčerpávajícím a přehledným způsobem. Krajský soud neshledal ani jinou nezákonnost v rozhodnutí žalovaného či vadu správního řízení.

Nejvyšší správní soud, poté co zjistil, že kasační stížnost je přípustná a přijatelná, přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Stěžovatel brojí ve své kasační stížnosti jednak proti tomu, jak byl na jeho případ aplikován § 12 zákona o azylu a jednak jak byl na něj aplikován § 14a téhož zákona, přičemž úvahám krajského soudu a předtím žalovaného vytýká zčásti chybné posouzení právní otázky, zčásti rozpornost se spisy a zčásti nesrozumitelnost, respektive nedostatečnost odůvodnění. Tyto námitky lze vzhledem k jejich komplexnosti oddělit snáze podle systematiky zákona o azylu než podle § 103 odst. 1 s. ř. s., proto se zdejší soud bude nejprve zabývat důvodností kasační stížnosti ve vztahu k přítomnosti pronásledování a důvodných obav z něj ve stěžovatelově případě, a poté teprve její důvodností v otázce přítomnosti či nepřítomnosti vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu.

Při řešení otázky přítomnosti pronásledování a odůvodněných obav z něj vycházeli žalovaný a krajský soud z ustanovení § 2 odst. 7 a § 12 zákona o azylu ve znění účinném v době rozhodování žalovaného. Tato ustanovení v té době zněla:

„*§ 2*
...
(7) Za pronásledování se pro účely tohoto zákona považuje závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna státními orgány, stranami nebo organizacemi ovládajícími stát nebo podstatnou část jeho území ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství. Za pronásledování se považuje i jednání soukromých osob podle věty první, pokud lze prokázat, že stát, strany nebo organizace, včetně mezinárodních organizací, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.“

„*§ 12*
Azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec
a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.“

Žalovaný i krajský soud při aplikaci těchto ustanovení na stěžovatelův případ dospěli k závěru, že u něj pronásledování pro zastávání určitých politických názorů není přítomno. K takovému názoru však lze podle Nejvyššího správního soudu dospět jedině výkladem, jenž se – krom jiných pochybení při aplikaci, jež budou rozebrána dále - omezuje toliko na výklad textu zákona, nerespektuje zdroje těchto zákonných ustanovení a jejich zařazení do systému českého právního řádu.

Stěžovatel i ve své kasační stížnosti opakuje svůj azylový příběh a vzhledem k tomu, že žalovaný tento příběh ve svém rozhodnutí nezpochybnil a vzal jej za základ svého právního posouzení, bude z tohoto příběhu v podobě, jak jej stěžovatel uplatňuje konstantně od podání žádosti o mezinárodní ochranu až po podání kasační stížnosti, vycházet i soud zdejší. Na tom nemůže nic změnit ani zpochybňování věrohodnosti stěžovatelova příběhu, k němuž se žalovaný náhle uchýlil ve vyjádření k žalobě, kde na rozdíl od vlastního rozhodnutí začal vyvozovat zásadní důsledky z toho, že stěžovatel v pohovoru zaměnil únor za leden a že nepředložil správnímu orgánu jediný důkazní materiál, aniž by bylo ostatně zjevné, jakým důkazním materiálem měl stěžovatel takový příběh podepřít, zvláště za situace, kdy setrvalá judikatura zdejšího soudu označuje za stěžejní důkaz vlastní důvěryhodnou výpověď svědka; příkladem této judikatury může být stěžovatelem zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, sp. zn. 6 Azs 235/2004 (publ. na www.nssoud.cz), podle nějž „*není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědí žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují.*“

Vzav tedy tento stěžovatelův příběh – v souladu s rozhodnutím žalovaného - za věrohodný, musí na něj zdejší soud aplikovat důvody přiznání azylu obsažené jednak v písmeni a) § 12 zákona o azylu a jednak v jeho písmeni b). Při aplikaci obou těchto ustanovení na stěžovatelův příběh ovšem dospívá tento soud k opačnému

závěru než žalovaný a po něm v jeho stopách krajský soud. Tento rozpor je přitom zapříčiněn tím, že na rozdíl od nich nevykládá tato ustanovení izolovaně a neomezuje se toliko na jejich jazykový výklad.

Je-li totiž ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu vykládáno systematickým a teleologickým výkladem, znamená to, že je vykládáno souladně s článkem 43 Listiny základních práv a svobod (dále též „Listina"), podle jehož prvé věty *„Česká a Slovenská Federativní Republika poskytuje azyl cizincům pronásledovaným za uplatňování politických práv a svobod,"* a to jednak proto, že má toto ustanovení ústavního pořádku vyšší právní sílu, a jednak proto, že je ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu promítnutím této ústavní normy na zákonné úrovni, jak o tom ostatně svědčí i důvodová zpráva k tomuto zákonnému ustanovení: *„Důvodem pro udělení azylu jsou buď důvody podle čl. 43 Listiny, nebo důvody podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků."* Napojení tohoto zákonného ustanovení na Listinu ovšem nutně vede k tomu, že i výklad jeho jednotlivých pojmů a součástí musí respektovat terminologii a systematiku Listiny, jakkoli v jiných částech zákona o azylu - tedy tam, kde je odrazem mezinárodního a evropského práva a v souladu s nimi má být vykládáno - je na takový postup nahlíženo spíše skepticky. To dosvědčuje z rozhodovací činnosti zdejšího soudu rozsudek ze dne 10. 10. 2003, sp. zn. 2 Azs 15/2003 (publ. pod č. 77/2004 Sb. NSS), kde soud odmítl považovat za přijatelný důvod poskytnutí azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu pouze to, že v právním řádu země původu žadatele chyběla obdoba článku 15 odst. 3 Listiny. Při výkladu § 12 písm. a) zákona o azylu však naopak systematika Listiny respektována být musí a souladně s ní tak musí být vymezeno i to, jaká práva jsou podle něj „politickými právy a svobodami", a musí za ně být nutně označena politická práva obsažená v Hlavě II Oddílu druhém Listiny. K totožnému závěru dospívá ostatně i chudá komentářová literatura k Listině (viz Klíma, K. a kol.: *Komentář k Ústavě a Listině*, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň 2005, str. 992). Na tom jistě nic nemění ani to, že sám článek 43 Listiny měl svůj předobraz v článku 16 odst. 2 (od roku 1993 článek 16a odst. 1) německého Základního zákona, podle nějž *„politicky pronásledovaní požívají práva azylu"*. Jeho předobrazem naopak byl podle německé komentářové literatury k tomuto ustanovení (viz Von Münch, I.: *Grundgesetz-Kommentar, Band 1*, C. H. Beck, München 1992, str. 925) článek 1 A bod 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 (publ. pod č. 208/1993 Sb., dále též „Ženevská úmluva").

Je tak třeba stěžovateli na půdorysu § 12 písm. a) zákona o azylu přisvědčit, že byl-li pronásledován proto, že se domáhal informací o svém uvězněném bratrovi, byl pronásledován skutečně za uplatnění politických práv, tedy za uplatnění práva vyhledávat informace ve smyslu článku 17 odst. 1, 2 a 4 Listiny, přičemž nelze vyloučit – a tyto pohnutky angolské policie nejsou zdejšímu soudu z pochopitelných důvodů známy – že důvodem pronásledování byla i stěžovatelova snaha sepsat a následně publikovat materiály, jež měl ve svém zabaveném počítači, tedy pokus o realizaci svobody projevu ve smyslu téhož článku Listiny, jejíž součástí je přirozeně nejen sama svoboda realizace projevu, ale i svoboda před projevem a po projevu. Tvrzení žalovaného, že stěžovatel nebyl pronásledován podle § 12 písm. a) zákona o azylu, tudíž není pravdivé a ze strany krajského soudu je chybným posouzením právním otázky.

Pravdivé pak není ani tvrzení o absenci odůvodněných obav z pronásledování z azylově relevantních důvodů na půdorysu písmene b) téhož paragrafu. Ani je totiž nelze vykládat izolovaně, nýbrž jednak souladně s Ženevskou úmluvou, jež byla jeho inspiračním zdrojem v době přijímání zákona o azylu – byť již v této době se zákonodárce hlásil v důvodové zprávě k tomu, že nový zákon o azylu respektuje jak Ženevskou úmluvu, tak i soudobé evropské trendy – a jednak souladně s komunitárním azylovým právem, k jehož implemetaci do českého právního právního řádu je zákon o azylu určen. Při výkladu § 12 písm. b) a § 2 odst. 7 zákona o azylu je tudíž třeba zohlednit i to, že zde zakotvená koncepce odůvodněných obav z pronásledování již není pouze odrazem snahy zakotvit závazky ČR obsažené v Ženevské úmluvě, ale i odrazem snahy implemetovat komunitární azylové právo, konkrétně Směrnici Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“). Kvalifikační směrnice byla, respektive měla být, do zákona o azylu implementována zákonem č. 165/2006 Sb., účinným od 1. 9. 2006, jak plyne z důvodové zprávy k této novele obecně: *„Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, je zejména reakcí na další z vydaných směrnic Evropské unie (EU), konkrétně na Směrnici Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (tzv. „kvalifikační směrnice“);“* i k nově koncipované definici pronásledování zahrnuté podle této novely do § 2 odst. 7 zákona o azylu: *„Nově se v souladu s kvalifikační směrnicí definuje termín „pronásledování“ užívaný zákonem o azylu.“*

Zákon o azylu tak musí být po 1. 9. 2006 vykládán s touto směrnicí konformně. K tomuto datu totiž nabyla účinnosti novela, která kvalifikační směrnici implementovat měla, a zejména pak – a to případně i formou přímého účinku, jehož je kvalifikační směrnice schopna - po 10. 10. 2006, kdy v souladu s jejím článkem 38 odst. 1 uplynula lhůta pro její transpozici, kdy tedy již kvalifikační směrnice v zákoně o azylu implementována být musela. Povinnost eurokonformního výkladu zákona o azylu totiž vyplývá jak z čl. 10a a čl. 1 odst. 2 Ústavy ČR, tak z čl. 10 Smlouvy o ES, a byla akceptována v judikatuře Ústavního soudu (viz nález sp. zn. Pl. ÚS 66/04 ze dne 3. 5. 2006, publ. pod č. 434/2006 Sb., bod 81), v judikatuře Evropského soudního dvora (např. rozhodnutí ze dne 13. 11. 1990 ve věci C-106/89 *Marleasing SA proti La Comercial Internacional de Alimentacion SA*, [1990] ECR I-4135), i v judikatuře Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2005, sp. zn. 2 Afs 92/2005, publ. pod č. 741/2006 Sb. NSS).

Příkaz eurokonformního výkladu tudíž dopadá i na výklad zákona o azylu k 31. 7. 2007, kdy bylo vydáno rozhodnutí žalovaného. To se přitom vztahuje nejen na § 2 odst. 7 zákona o azylu, jenž byl touto implementační novelou přímo ovlivněn, ale i na § 12 písm. b), jehož text plynoucí z Ženevské úmluvy se touto novelou sice nijak viditelně nezměnil, změnil se však jeho obsah, jenž musí být taktéž vykládán v souladu s kvalifikační směrnicí. To je přitom souladné i se samotným smyslem kvalifikační směrnice, jímž je stanovit pro členské státy Evropských společenství společná výkladová pravidla pro aplikaci Ženevské

úmluvy, jak plyne z bodů 16 a 17 preambule ke kvalifikační směrnici: „*(16) Je třeba stanovit minimální normy pro definici a obsah postavení uprchlíka, a aby sloužily jako vodítko pro příslušné vnitrostátní orgány členských států při uplatňování Ženevské úmluvy. (17) Je nezbytné zavést společná kritéria uznávání žadatelů o azyl jako uprchlíků ve smyslu článku 1 Ženevské úmluvy.*“ Právní pojem pronásledování, důvody pronásledování a vztah mezi nimi tak musí být vykládán zejména souladně s články 9 a 10 kvalifikační směrnice.

Pohledem článku 10 odst. 1 písm. e) a odst. 2 kvalifikační směrnice je ovšem nutno přisvědčit stěžovateli v tom, že není rozhodující, zda sám aktivně vyjadřoval politickou podporu straně FNLA, ba dokonce ani to, zda s ní jakkoliv jinak sympatizoval; dostatečným je již to, že mu státní orgány veřejné moci tuto politickou afiliaci připisovaly na základě toho, že jeho bratr byl pro tuto politickou orientaci a veřejnou podporu FNLA uvězněn a stěžovatel po něm systematicky pátral. V daných ustanoveních kvalifikační směrnice je totiž jednoznačně řečeno: „*1. Při posuzování důvodů pronásledování přihlíží členský stát k těmto hlediskům:...*
e) pojem politických názorů zahrnuje zejména zastávání názorů, myšlenek nebo přesvědčení ohledně potenciálních původců pronásledování uvedených v článku 6 a jejich politik nebo postupů, bez ohledu na to, zda žadatel podle dotyčných názorů, myšlenek nebo přesvědčení jednal.
2. Při posuzování otázky, zda má žadatel odůvodněnou obavu z pronásledování, není důležité, zda žadatel skutečně má rasové, náboženské, národnostní, sociální nebo politické charakteristické rysy, které vedou k pronásledování, jestliže původce pronásledování tyto rysy žadateli připisuje.“

Již z dosavadní judikatury zdejšího soudu ostatně plyne, že pro shledání pronásledování z důvodu zastávání určitých politických názorů není vždy potřeba aktivní vystupování na veřejnosti či členství v politické straně, nýbrž je třeba přihlédnout k tomu, jaká forma je dostatečná k pronásledování z tohoto důvodu v dané zemi původu, s přihlédnutím k jejím charakteristikám. V již citovaném rozsudku zdejšího soudu sp. zn. 6 Azs 235/2004 tak bylo řečeno: „*Rozhodnutí o neudělení azylu odůvodněné nesplněním podmínek § 12 zákona o azylu jen proto, že stěžovatel nezastával zásadním způsobem veřejně své politické názory a jeho aktivity se dostatečně zásadním způsobem neprojevovaly na běloruské opoziční scéně, je v rozporu se smyslem tohoto ustanovení. Tyto skutečnosti nemohou být předpokladem pro naplnění pojmu pronásledování podle § 2 odst. 6 zákona o azylu, protože není možné od každého řadového občana, byť uvědomělého a politicky aktivního, očekávat, že jeho činnost bude zásadním způsobem ovlivňovat opoziční struktury. Členství v politické straně je jednou nikoli jedinou možností, jak mohou být jednotlivci účastni veřejného života a dávat najevo své politické názory. Ze samotné skutečnosti, že dotyčný nebyl členem ale pouze sympatizantem opoziční politické strany, nelze dovozovat, že neprojevil dostatečně svůj politický názor. To platí tím spíše, pokud se jedná o zemi, kde pouhá účast na demonstracích organizovaných opozičními stranami obvykle způsobuje perzekuci ze strany orgánů státní moci.*“ Pokud tak stěžovatel přichází ze země, kde je mu připisováno totéž politické přesvědčení, jako má jeho bratr, po němž pátrá, a chování angolských státních orgánů tomu nasvědčuje, pak již takto připisované politické přesvědčení je dostatečné ke shledání toho, že stěžovatelovy odůvodněné obavy z pronásledování byly zapříčiněny právě tímto důvodem zakotveným v Ženevské úmluvě a v § 12 písm. b) zákona o azylu, vykládaného pohledem článku 10 kvalifikační směrnice.

Pohledem kvalifikační směrnice je pak potřeba vyložit i to, zda bylo jednání angolských statních orgánů pronásledováním či nikoli. Žalovaný opřel své neudělení mezinárodní ochrany o výše zkritizované neshledání naplnění některého z azylově relevantních důvodů a z toho, že stěžovateli nebylo bráněno v odjezdu ze země. Krajský soud se pak spokojil s konstatováním, že zadržení policií na dobu dvou dnů ani návštěvy policie na pracovišti stěžovatele nelze hodnotit jako azylově relevantní pronásledování. Ani takové posouzení – možná souladné s izolovaně čteným textem § 2 odst. 7 a § 12 zákona azylu – však pohledem kvalifikační směrnice neobstojí. Ta totiž v článku 9 odst. 1 jednoznačně vymezuje, jaké akty pokládá za pronásledování, a nadto některé z nich v odstavci 2 i demonstrativním výčtem uvádí:

„Akty pronásledování

1. Za pronásledování ve smyslu čl. 1 odst. A Ženevské úmluvy je považováno jednání, které je

a) svou povahou nebo opakováním dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv, zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nelze odchýlit, nebo

b) souběhem různých opatření, včetně porušování lidských práv, který je dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce způsobem podobným uvedenému v písmenu a).

2. Za pronásledování ve smyslu odstavce 1 mohou být mimo jiné považována tato jednání:

a) použití fyzického nebo psychického násilí, včetně sexuálního násilí;

b) právní, správní, policejní nebo soudní opatření, která jsou sama o sobě diskriminační nebo jsou prováděna diskriminačním způsobem;

c) nepřiměřené nebo diskriminační trestní stíhání nebo trestání;

d) odepření soudní ochrany, které vede k nepřiměřenému nebo diskriminačnímu trestu;

e) trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu vojenské služby za konfliktu, jestliže by výkon vojenské služby zahrnoval zločiny nebo jednání spadající do doložek o vyloučení uvedených v čl. 12 odst. 2;

f) jednání namířená proti osobám určitého pohlaví nebo proti dětem.“

Ve svém dosud nezpochybněném příběhu stěžovatel popisoval, jak s ním bylo nakládáno během jeho dvoudenního zadržení. Není přitom sporu o tom, že bití, nucení k umývání toalet a koupání velitelova psa je nelidským a ponižujícím zacházením ve smyslu článku 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publ. pod č. 209/1992 Sb.) zahrnutém v jejím článku 15 odst. 2. Právě takové jednání je použitím fyzického nebo psychického násilí ve smyslu odstavce 2 písmeno a) článku 9 kvalifikační směrnice či policejním opatřením ve smyslu jeho písmene b). Skutečně nelze shledat, že toto jednání nedosáhlo azylově relevantní intenzity, jak se domníval krajský soud, či že bylo pouze „excesem jednotlivých policistů vedeným snahou o to, aby je žadatel neobtěžoval“, jak empaticky – nikoli však ke stěžovateli - uvedl žalovaný. Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožnit nemůže, a to nejen pohledem evropského práva, ale i pohledem zkušenosti řady osob nepohodlných režimu panujícímu v Československu v období nesvobody. Právě opakované návštěvy v zaměstnání v kombinaci s domovní prohlídkou a špatným zacházením v době svévolného, byť krátkodobého zadržení, evokují praktiky uplatňované československými mocenskými orgány v sedmdesátých a osmdesátých letech vůči politickým odpůrcům i jejich rodinným příslušníkům. Při vědomí této historické zkušenosti našeho národa i jeho mocenského aparátu je s podivem, že právě žalovaný ve svém vyjádření k žalobě označil tento postup angolských orgánů vůči

stěžovateli za nelogický, a tedy nevěrohodný. Nad tímto nevyužitím historické paměti žalovaného se ve vztahu k jinému skutkovému příběhu odehrávajícímu se v jiné zemi, ale za použití stejné logiky odstrašování potenciálních politických odpůrců, Nejvyšší správní soud již pozastavil, a to ve svém rozsudku ze dne 20. 10. 2005, sp. zn. 2 Azs 423/2004 (publ. na www.nssoud.cz), na nějž žalovaný sám upozorňuje. Zde soud žalovanému vytkl, že při posuzování výhrůžek a násilí neznámými muži v civilu na mladíku účastnícím se protirežimní demonstrace *„nejen chybně nedal do souvislosti jednání těchto osob s jeho okolnostmi a objekty, tedy stěžovatelem a jeho známými, ale také zapomněl na československé reálie z období takzvané normalizace, jež jeví určité podobnosti se situací, s níž byl stěžovatel konfrontován.“* V případě nyní posuzovaném nezbývá zdejšímu soudu než tuto výtku směrem k žalovanému i krajskému soudu zopakovat.

Dále je pak potřeba ke zmiňovanému rozsudku 2 Azs 423/2004 uvést na pravou míru, že z něj rozhodně neplyne, že by byl cizinec automaticky diskvalifikován z udělení mezinárodní ochrany pouze proto, že po určitou dobu pobývá na území ČR nelegálně. K takovému závěru by sice mohlo vést povrchní čtení právní věty tohoto rozsudku, tedy přecenění samotné právní věty, jež zní: *„Přestože stěžovatel zřejmě byl v zemi původu pronásledován z azylově relevantních důvodů, nemohl mu být azyl udělen za situace, kdy o azyl požádal až po čtyřech letech nelegálního pobytu v České republice, nadto z důvodů odlišných, které jej z ochrany formou azylu diskvalifikovaly (zde hrozícího správního vyhoštění). O azyl je totiž nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového.“* Nemůže k němu však vést její chápání v kontextu celého rozsudku, jež je při práci s judikaturou jediným správným postupem (viz k tomu např. Kühn, Z., Bobek, M., Polčák, R.: *Judikatura a právní argumentace,* Auditorium, Praha 2006). Jádrem tohoto rozsudku totiž bylo přitakání tomu, že důvodem žádosti o azyl nebyly odůvodněné obavy z pronásledování, když žadatel o azyl sice zažil v zemi původu skutečnosti, jež by pronásledováním být mohly, avšak za situace, kdy čtyři roky v ČR nelegálně pobýval a pracoval a o azyl požádal až poté, co mu hrozilo správní vyhoštění, bylo zjevné, že důvodem samotné žádosti o azyl nebyly již tyto obavy z pronásledování, ale jedině snaha legalizovat svůj pobyt v ČR. Na nyní posuzovaný případ ovšem takové právní závěry aplikovat nelze, když stěžovatel pobýval v ČR toliko tři měsíce, nikoli čtyři roky, do azylového střediska přišel podle své nezpochybněné výpovědi dobrovolně na radu přátel, nikoli v reakci na hrozbu vyhoštění, a ani jeho osobní poměry nenaznačují, že by do ČR odjel z jiných důvodů, než ze strachu z opakování šokujícího zacházení ze strany státních orgánů, jemuž byl v zemi původu vystaven.

Při systematickém výkladu § 2 odst. 7 a § 12 písm. a) a b) zákona o azylu tak zdejší soud nutně dospívá k závěru, že stěžovateli měla být udělena mezinárodní ochrana formou azylu, neboť za situace, kdy nebyla v rozhodnutí žalovaného zpochybněna důvěryhodnost jeho výpovědi a pravdivost jeho příběhu, zjevně naplňoval důvody pro její udělení, a to jak pohledem § 12 písmene a), tak i písmene b) zákona o azylu. K opačnému závěru mohl krajský soud a před ním žalovaný dospět jedině izolovaným čtením těchto ustanovení nezohledňujícím ústavněprávní a komunitární rámec, v němž jsou zasazeny a z nějž vyvěrají. Takovou interpretaci je však nutno označit plně v souladu s kasační stížností za nesprávné posouzení právní otázky ze strany krajského soudu.

Jakkoliv výše rozebírané chybné posouzení právní otázky přítomnosti či nepřítomnosti pronásledování pro zastávání určitých politických názorů je klíčové a dostatečné pro shledání důvodnosti kasační stížnosti v části, v níž směřuje proti aplikaci § 12 zákona o azylu ve stěžovatelově případě, pominout nelze ani to, že byly při tomto posuzování naplněny i důvody ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., když je z rozhodnutí žalovaného evidentní jeho rozpor s obsahem správního spisu. Tento rozpor spočívá v určité dezinterpretaci obsahu zpráv, z nichž žalovaný při posuzování stěžovatelova příběhu vycházel, byť zjištění z těchto zpráv plynoucí uvedl pouze „nad rámec" důvodů vedoucích ho k rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany. Žalovaný tak z těchto zpráv zejména zmínil k doložení nepravděpodobnosti souvislosti stěžovatelových problémů a členství jeho bratra ve FNLA, že strana FNLA je jednou z běžných politických stran podílejících se na současné obnově Angoly a jejím veřejném životě a má i jistý podíl na vládní moci na úrovni náměstků některých ministrů a dalších významnějších postech státní správy. Tento závěr plynoucí ze Zprávy Nadace Friedricha Eberta o politických stranách a systémech politických stran v Africe uvedl žalovaný ve svém rozhodnutí, aniž by jej konfrontoval s dalším ze svých pramenů uložených ve správním spise, a to s informací od Ministerstva zahraničních věcí z roku 2002, kde se přímo ve vztahu k hrozbě pronásledování pro příslušnost k FNLA uvádí, že na oficiální úrovni k němu čistě jen pro politickou afiliaci sice nedocházelo, nicméně vzhledem k rozloze země a válečným podmínkám nelze pronásledování „druhou stranou" v případě účasti příslušné osoby v ozbrojeném střetu vyloučit. Stejně tak podle této zprávy nelze objektivně vyloučit ani pronásledování rodinných příslušníků osob politicky aktivních v jiných hnutích. Stejně tak žalovaný zmínil, že se UNHCR ve svém stanovisku z roku 2004 již nestaví proti nedobrovolnému návratu odmítnutých žadatelů o azyl do Angoly, již ovšem nezmínil, že UNHCR – nad rámec zmínky o trvale špatné humanitární situaci v Angole a špatné situaci v provincii Cabinda, jež se stěžovatele netýkají – také *„žádá vlády, aby pozorně hodnotily rizika hrozící lidem po návratu. Mohou mezi nimi být lidé, kteří, ač nesplňují kritéria pro mezinárodní ochranu, mohou být po návratu do vlasti velmi ohroženi."* Takovým zacházením se zprávami, z nichž vycházel, ostatně i přehlížením základního faktu, že nelze očekávat, že země po 27 letech občanské války se během krátké doby stala fungujícím demokratickým právním státem, v němž nelze vyloučit vzájemné pronásledování příznivců stran, jež proti sobě tuto občanskou válku vedly, byl naplněn i důvod zahrnutý v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť při takové práci s obsahem spisu lze jen sotva konstatovat, že *„správní orgán vyčerpávajícím způsobem zhodnotil a popsal situaci v Angole na základě zpráv o zemi původu žalobce"*, jak uvedl krajský soud.

Co se pak týče stěžovatelovy námitky nesprávného právního posouzení přítomnosti vážné újmy odůvodňující udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, k ní může zdejší soud toliko konstatovat, že proti této otázce nesměřoval žádný bod stěžovatelovy žaloby, takže se jedná o nepřípustnou kasační námitku ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s.

S ohledem na shora uvedené skutečnosti Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení pro naplnění důvodů kasační stížnosti obsažených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. V tomto řízení je krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, který byl vysloven v odůvodnění tohoto rozsudku.

Stěžovatelovou žádostí o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti se zdejší soud samostatně nezabýval, když tento plyne automaticky již z § 32 odst. 5 zákona o azylu v nyní účinném znění.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.), včetně odměny stěžovatelově advokátce.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. srpna 2008

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu